

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 25. septembra 1883.

Št. 18.

Slovenci, prosite tako-le:

I. Prošnja

da se olajša šolska dolžnost in upelje slovenski učni jezik na večrazrednih ljudskih šolah.

Tako prošnjo sestaviti in okrajnemu šolskemu совету odposlati ima pravico občinski zastop. K prošnji pridene tudi zapisnik tiste seje, v kateri se je prošnja sklenila in spisala. Zapisnik se spiše tako-le:

Zapisnik.

Vsi občinski svetovalci občine I. . . . bili so povabljeni, naj pridejo dne . . . k seji občinskega zastopa, da sklepajo o prošnji, da se olajša šolska dolžnost in upelje slovenski učni jezik. Prišlo je k seji . . . svetovalcev in sklenili so, predložiti e. k. okrajnemu šolskemu совету pridjano ulogo s prošnjo, naj bi jo ta podpiral in odposlal vis. e. k. deželnemu šolskemu совету.

Občina I. . . . dne 1883.

(Sledijo podpisi župana in dveh občinskih svetovalcev.)

Prošnja.

Slavni e. k. okrajni šolski svet!

Občinski zastop občine I. . . ., ki svoje otroke pošilja v ljudsko šolo v I. . . ., sklenil je, kakor priča priloženi zapisnik, v seji dne . . ., poslužiti se olajšav, ki jih dovoljuje za šolsko obiskovanje §. 21 postave od 2. maja 1883, in prositi:

1. Naj bi otroci, ki so že polnih šest let v šolo hodili, v sedmem letu samo po zimi šolo redno obiskovali, po leti pa le pol dneva v tednu skozi tri ure.

2. Naj bi otroci osmega šolskega leta samo po zimi pol dneva v tednu skozi tri ure obiskovali šolo, po leti pa naj bi bili šole oproščeni.

Nadalje prosimo, opiraje se na člen XIX. drž. osn. post., da se na naši šoli upelje slovenščina kot učni jezik, in da naj se uči nemščina le kot učni predmet počenši od petega šolskega leta. Ako bi se nam odbila ta opravičena prošnja, prosimo, naj se vsaj tudi na našo šolo raztegne in v dejansko veljavo stopi odlok sl. dežel. šolsk. sveta od 7. jun. t. l. št. 2879, namenjen za ljudsko šolo v Št. Jakobu v Rožni dolini.

Podpisani občinski zastop uljudno prosi, naj bi sl. okr. šolski svet to na državne osnovne in na šolske postave oprto, opravičeno prošnjo blagovolil podpirati in izročiti vis. deželnemu šolskemu совету.

Zastop občine I. . . . dne 1883.

(Sledijo podpisi župana in tistih svetovalcev in odbornikov, ki so s tem sklepom zadovoljni.)

Napis zunaj (rubrum):

Slavnemu e. k. okrajnemu šolskemu совету v I. . . .

Občinski zastop v I. . . . prosi, naj se olajša šolska dolžnost v 7. in 8. letu in upelje slovenski učni jezik na tamošnji ljudski šoli.

II. Prošnja,

naj se upelje poldnevni poduk in slovenski učni jezik na enorazrednih šolah.

Tako prošnjo naj odpošlje občinski zastop ali pa krajni šolski svet v tistih krajih, kjer imajo le enorazredno ljudsko šolo.

Zapisnik.

Vsi odborniki (svetovalci) občine (krajnega šolskega sveta) v I. . . . bili so povabljeni, naj pridejo dne . . . k seji občinskega odbora (krajnega šolskega sveta), da sklepajo o tem, da se upelje poldnevni poduk in slovenski učni jezik za šolo v I. . . . K tej seji prišlo je . . . odbornikov (svetovalcev) in sklenila se je sledeča prošnja do sl. e. k. okrajnega šolskega sveta, da jo blagovoli priporočiti in predložiti vis. deželnemu šolskemu совету.

Občina (krajni šolski svet) I. . . . dne
(Sledijo podpisi župana in dveh občinskih svetovalcev, ali pa načelnika in dveh svetovalcev krajnega šolskega sveta.)

Prošnja.

Slavni e. k. okrajni šolski svet!

Zastop občine I. . . ., ktere otroci obiskujejo enorazredno šolo v I. . . . (ali: krajni šolski svet v I. . . .) sklenil je v svoji seji dne . . . sledeče prositi: naj bi se na tukajšni enorazredni ljudski šoli na podlagi §. 7 šolske postave od 2. maja 1883 upeljal poldnevni poduk in sicer tako: da bi otroci viših razredov obiskovali šolo dopoldne, otroci prvih treh razredov pa popoldne.

Svojo prošnjo opirajo podpisani na sledeče razloge:

1. bo učitelj lažje podučeval, če ima več otroke skup in manjše skup;

2. dajo se otrokom lahko naloge, ki jih doma izdeljujejo;

3. otroci bodo bolj zdravi, ker bodo več na prostem in se bodo opoldne lahko najedli, kar do zdaj ni bilo mogoče, in so še le zvečer dobili kake ostanke ali pogrete in nezdrave jedi;

4. po zimi ne bo treba otrokom po noči v šolo in po noči iz šole hoditi;

5. prihrani se ena učiteljska moč, ker bo zdaj en sam učitelj lahko vodil oba razreda;

6. tistega pol dneva, ko so otroci doma, porabijo se lahko za manjša opravila, za katera bi bilo sicer treba tuje ljudi najemati in plačevati.

Na podlagi člena XIX. drž. osnovnih postav prosimo nadalje: učni jezik na naši ljudski šoli naj bo skozi vse razrede slovenski jezik. Od petega šolskega leta počenši pa naj se podučuje tudi nemški jezik kot učni predmet.

Naj blagovoli sl. okrajni šolski svet to na državne osnovne in na šolske postave oprto, opravičeno prošnjo predložiti vis. deželnemu šolskemu совету in našo prošnjo podpirati.

Občina L. . . . dne . . . 1883.

(Ali pa: krajni šolski svet v L. . . dne . . . 1883.)

(Sledijo podpisi župana in vseh odbornikov, ki so s tem zadovoljni, ali pa načelnika in vseh krajošolskih svetovalcev, ki se s tem sklepom vjemajo.)

Od zunaj (rubrum) se zapiše:
Slavnemu c. k. okrajnemu šolskemu совету v L. . . .

Občinski zastop (krajni šolski svet) v L. . . . prosi za poldnevni poduk in za slovenski učni jezik na enorazredni ljudski šoli v L. . . .

Pristavek.

Storili smo svojo dolžnost in Vam povedali, kako se taka prošnja naredi; zdaj, ljubi Slovenci, storite pa tudi vi svojo dolžnost!

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. Slovenci! Po nemških deželah vabijo katoliški poslanci svoje volilce, naj prosijo za olajšave, ktere jim dovoljuje nova šolska postava. Jes, ki se edini v deželnem zboru potegujem za vaše pravice, štejem si za svojo sveto dolžnost, da tudi vas vabim storiti ravno to. Vem, kakošne šole vi hočete; vi hočete katoliške, dober kup in slovenske šole, v kterih bi se otroci tudi naučili nemškega jezika, — vi hočete, da bi vaši otroci šest let hodili v vsakdanjsko, potem pa 3—4 leta v nedeljsko šolo. Te vaše misli in želje sem slišal povsod in vselej iz vaših ust.

Tudi jes sem teh misli in rad bi Vam pomagal, da bi se spolnile vaše želje, pa po dozdanih postavah to mogoče ni. Toraj vas opominjam in vabim, potegnite se zato, kar se po postavnem potu dá doseči in napravite prošnje, kakor jih vam pnuja današnji „Mir“.

Občinski in šolski odbori, ki ste mi za moj govor, ktereга sem lani o šolskih zadevah govoril v deželnem zboru, poslali zaupnico, — pa tudi vi občinski in šolski odbori, ki tega niste storili, pa stojite na strani svojih slovenskih volilcev, varujete njih pravice in skrbite za njih časno in večno srečo: vsi, vsi storite moško in veselo, kar in kakor vam priporoča današnji „Mir“!

V tistih krajih pa, kjer občinski in šolski odborniki ne držijo s svojimi slovenskimi sosedi, temuč s tujimi nemško-liberalci in hočejo imeti dozdanje šole, črez katere tožite vi in z vami ves

katoliški in kmečki svet, — v takih krajih naj napravi tako prošnjo dušni pastir ali kak drug veljaven mož in jo dá podpisati vsem posestnikom in staršem, kteri so volje podpisati jo!

Slovenci! naši nasprotniki delajo na vso sapo; tudi mi ne smemo rok križem držati; ne sme nam žal biti za noben trud in pot. Pokažite, da ni resnica, kar trobijo nemško-liberalci, da imate šole, kakoršnih si želite, pokažite, da je to resnica in vaša volja, kar piše in povdarja „Mir“ in kar sem o šolah govoril jes v deželnem zboru.

Ubogajte in delajte tako, pa vse postavno in mirno, že je skrajni čas in Bog bo dal pravici in resnici svojo moč!

Andrej Einšpieler.

Iz Celovca. (Delo vanje deželnega zbora.)

Naš deželni zbor ima največ opraviti s popravljanjem tistih škod, ki jih je lanska povodenj naredila. Najbolj imenitno je to, da se bo poravnala cela struga Drave od zgornjega do spodnjega Drauburga. V desetih letih mora biti vse narejeno. Za to delo mislijo potrošiti dva in pol milijona goldinarjev. Iz začetka je bilo rečeno, da bo država dala v ta namen en milijon, poldrugi milijon pa dežela in bregarji ob Dravi. Ker je pa deželni odbor rekel, da dežela ne zmore poldruga milijona, primaknila je vlada iz državne blagajnice še pol milijona, tako da bo država dala poldrugi milijon, dežela in bregarji pa le en milijon. Nemški poslanec plem. Jezernik, celovski župan, je v zboru mahnil po sedajni vladi, tako da ga je dunajska „Tribüne“ hudo prijela. Vlada se pa za to zabavljanje ne zmeni, ampak lepo skrbi za našo deželo. Gotovo jej moramo vsi Korošci hvaležni biti, da je dala tako veliko pomoč za uravnanje Drave. S tem se bodo zavarovali bregovi, v teh desetih letih pa, ko se bo delalo, zaslužili bodo naši delavci marsikak krajcer. Da bo dežela zmogla tisti delež, ki na njo spada, hoče jej država brezobrestno posoditi 333.333 gold. Pa ne samo pri Dravi, ampak tudi po drugih krajih se bo delalo, zlasti pri Zili. — Za ceste je navadni letni račun postavljen na 84.000 gld. Pri tem pa niso uštete poprave, ki so bile potrebne vsled povodnji. Stavbeni urad se pritožuje, da še zmirom mnogo vozijo z ozkimi kolesi in da se s tem ceste poškodujejo; on želi postaviti, da bi morali vsi imeti široka kolesa. — Deželni odbor predlaga postaviti, po kterej bi morale zavarovalnice nekaj plačati deželi za napravo in uzdržanje ognjegasnih društev in brizgalnic. — Tudi se priporoča postaviti, po kterej bodo smeli župani, občinski tajniki in služabniki za posebne opravke, kterih niso zastoj storiti dolžni, pobirati takse od 56 kr. do 2 gld. 50 kr. Zopet nov davek! — Že lani je naš slovenski poslanec g. prof. Einšpieler predlagal, naj se prenaredi volilni red. Zbor pa temu ni hotel pritrditi, ampak je naročil deželnemu zboru, naj poizve, kake spremembe se bodo naredile, če se da volilna pravica tistim, ki plačajo vsaj 5 gld. davka. Letos je deželni odbor stopil pred zbor s predlogom, naj se to potrdi, kar je lani nasvetoval g. poslanec Einšpieler; namreč volilna pravica naj se podeli vsem, ki plačajo vsaj 5 gold. davka, mestni in tržni volilci pa naj volijo vsak v svojem kraju doma, kakor za državni zbor. Po sedajni postavi, ako jo svitli cesar potrdijo, bo v kmečkih občinah na Koroškem 12.000 volilcev več ko prej, v mestih pa jih bo blizo 800

več. To je dobro za Slovence, če bojo hoteli in znali prav porabiti volilno pravico. Prirastlo bo povsodi precejšno število slovenskih volilcev, in če ne bojo zaspani, znajo lahko tu pa tam kaj drugače obrniti, kakor je bilo do zdaj.

Iz Podravelj. (Posvečevanje nove cerkve. Ogenj.) Dne 29. sept. 1877 pogorele so skor cele Podravlje in tudi cerkev. S pomočjo bogoljubnih dobrotnikov se je sezidala nova cerkev. Največ je k temu pripomogel g. poštar J. Glasser. Dne 2. sept. na angeljsko nedeljo so novo cerkev in zvonove posvetili čč. gg. župnik J. Marinič iz Lipe, naš župnik J. Sumper in novomešnik St. Lasnik. Vreme je bilo lepo, toraj je prišlo mnogo ljudstva k tej cerkveni slovesnosti. — Dne 11. sept. začelo je pri Hvajniku goreti. Gasileci so kmalo prihiteli in zabranili, da se ogenj ni dalje razširil; Hvajnikovega pohištva pa niso mogli ubraniti. Zgorelo mu je vse pohištvo in kar je bilo žita in mrve na njem. Škode je 6000 gold., zavarovan je bil pa le na 800 gld. Že leta 1877 mu je vse pogorelo, zdaj je mislil, da mu ne bo več, zato se je tako nizko zavaroval; zdaj se pa kesa. Varuj nas, sv. Florijan!

Iz Blaške okolice. (Posvečuj nedeljo!) tako zapoveduje božja in cerkvena zapoved. 26. avgusta zjutraj nas je več šlo v bližnji Belak k božjej službi. V Šmartnej fari blizu velike ceste pri Toplicah vidimo nekaj senosečev, ki so mahali s kosami, da so le pele. Ni bilo nobene sile in potrebe delati to veliko pohujšanje. Občinski odbor v Šmartnu od tega gotovo nič ne ve. Gosp. Anton Morič, novi župan, se prav hvalevredno obnaša in je odpravil že marsiktero napčenost in pohujšanje. Tako ne dopušča, da bi ljudje brez zakona kakor mož in žena skupej živeli in jih je že več tacihi prisilil, stopiti v zakon ali pa se preseliti iz občine. Gotovo bi, ako bi vedel, nepotrebnega dela ob nedeljah in praznikih ne pripuščal. — Naprave, ki se delajo za ravnanje Zile blizu Brnce, pri Vetrovem in Toplicah, se marsikomu dozdevajo pre-slabe; tudi laški delavci sami pravijo, da so zidarije preozke in preplitve.

Izpod Dobrača. (Nemški Schulverein; borni rudokopi.) Velikonočni pondeljek so Nemškoliberalci iz Trbiža, Podklostra, Vrat, Belaka itd. osnovali na Vratih nemški „Schulverein“. Kakor je „Mir“ že naznanjal, našlo se je tudi nekaj Slovencev, ki so sladkim besedam in cinglajočim obljubam sedli na limance. Zdaj jih je pa že pamet srečala in že spoznajo, da nihče denarjev v vodo ne mečlje in da je od nemškoliberalcev darov jemati nevarno in grdo. To se pravi po Judeževu svoje ljudi prodajati. Vesel vam morem naznanjati, da so skoraj vsi Slovenci, ki so se tako spozabili in k temu društvu pristopili, trdne in resnične volje zopet izstopiti. — Da se je to društvo osnovalo, pripomogel je največ gosp. Rieger, ki je nekaj let v Plajbргу. Tega gospoda Slovenci, ki hodijo v Plajberg rudo kopati, dobro poznajo. Iz Zilske doline imajo po dve uri hodá k delu, plača je pičila — 65—70 kr. na dan — nekaj let sem se je pa še to prenaradilo, da rudokopi svoje plače ne dobivajo v sabotah, kakor je bilo od nekdaj, temuč ob nedeljah, tako da še ob nedeljah ne morejo ostati doma pri svojej družini. Ni znano, kdo je to reč tako napravil; gosp. Rieger bode že vedel.

Iz Gorjan. (Poslano.) V zadnji ševilki 17. vašega cenjenega lista „Mir“ berem iz spodnje Zile pod naslovom „dvojna mera“, da Graška „Tagespošta“ g. župnika Bitnerja v Terbižu zavoljo njegovega pristopa k nemškemu „šulvereinu“ v zvezde kuje, kmalu potem pa neki napada duhovnika na Vratah in v Gorjah. Na to imam le omeniti, da me serčno veseli, ako moja malenkost listi kakor „Tagespošta“ gerdijo in zasramujejo in sicer samo zaradi tega, ker se poganjam zato, naj se tudi slovenski otroci kerščanski nauk, molitev, brati in pisati v maternem jeziku učijo, kar zdrava pamet in pedagogika zahteva in se pri vseh narodih godi, pa tudi liberalna šolska postava ukazuje; nasproti pa bi bil zlo žalosten, da še clo oporekal ali protestiral bi proti temu, ako bi me listi, kakor na primer gori imenovani, hvalili. Z odličnim spoštovanjem

Janez Lubej,
župnik v Gorjah.

Iz Spodnje Zile. (Stara pesem; Zila.) V „Celovčanki“ smo brali, da je učiteljsko mesto na dveredni šoli v Melbičah prazno; kdor prosi za to službo, bilo bi želeti, da zna slovenski. Tako misli okrajni šolski svet v Šmohoru. Tako so se razpisovale učiteljske službe v tistih letih, ko je bila na kormilu nemškoliberalna stranka; sedaj pa imamo vlado, ki je pravična vsem narodom in noče Slovanov pritiskati na steno. Kako toraj to, da okrajni šolski svet poje še staro pesem? Prva in največja potreba je, da učitelj zna materni jezik svojih učencev. Vem, kaj nasprotniki pravijo. Naj podučuje Nemeec v višem razredu. Slovenski otroci se v nižem razredu komaj nauči počasi slovensko brati in si morebiti nabere nekaj slovenskih besed. Zdaj pa pride v viši razred, kjer podučuje trd Nemeec. Kar se je otroci v nižem razredu slovensko naučili, ne more v višem razredu nadaljevati in pozabi, nemškega poduka pa ne razume in tako je vse zgubljeno, sirotle po osmih letih ne zna ne slovensko ne nemško in ostane „dummer Windischer“. — Zila ni mila in hudo razsaja po zgornji Zilskej dolini. Ni čuda, da nemški Žilani tiščijo na to, da se struga Zili zravna in svet zavaruje. Po slovenskej Zili ni tako huda, le pri Blačah, na Čajni in Bistrici delajo hudourniki veliko škodo. Ravnanje reke Zile bo požrla strašno veliko denarjev in več zvedenih mož je teh misel, da bode vse vkup javeljne kaj pomagalo. Bog hotel, da bi se ta misel ne spolnila!

Iz St. Jakopa pri Rožece. (Razne novice.) Radovedni vsi pričakujemo, kako se bode naša šola osnovala po novem ukazu deželnega šolskega sveta. — 26. avgusta — to je 15. nedeljo po bin-kostih — bil je v Rožece cerkven shod, bili ste dve sv. meši. Vse se je čudilo in mrmralo, da so med 1. in 2. sv. mešo klepači na neke strehi blizu cerkve delali in pobijali. Pogorele hiše so se že precej popravile in denarja se je za pogorelece veliko nabralo, menda blizu 6000 gold. Ljudje so te dobrote srčno veseli in dobrotnikom jako hvaležni, le to sem slišal, da ljudjem ni ljubo in mrmrajo, zakaj da se nabrani darovi tako počasi razdeljujejo. Marsikteri pogorelcev ne more delavcev plačati in je v zadregah. Gotovo da se je od tistihmal že vse poravnalo. — V Rožak menda dohaja več iz-tisov nemško-liberalnih časnikov. Žalostno, da se nahaja takih Slovencev, ki prebirajo in še plačujejo

časnike, ki grdijo vse svetinje slovenskega naroda. Slišal sem pripovedovati, da je eden tistih časnikov napadel č. g. fajmoštra v Šent-Ilju, in čujte zakaj? Ker so zaukazali zadelati na britovskem zidu tiste durice, skoz ktere so vedno žejni, pa mrzli kristjani radi smukali iz cerkve koj v bližnjo kerčmo. Večini farmanov je pa to prav po volji. — Ob cestah in potih naše občine že stojijo nove table s slovenskim in nemškim napisom in vse jih je veselo! —

Blizo Podjunske Drave. (Kako trd Nemec slovenske otroke podučuje?) V 35. številki „Volksstimme“ nekdo prav očevidno dokazuje, koliko zatega časa se zgubi, ako se slovenski otroci napéno in abotno nemški učijo. V dokaz hočem tudi jes podati, kar sem sam doživel. Po svojej dolžnosti pridem v šolo, kjer v drugem razredu podučuje trd Nemec. Na tabli vidim zapisane besede: „Alle, Allee, Aale in Ahle.“ Prašam otročiče, ali so razumeli? Nekteri so rekli: da! drugi pa ne. Prašam dalje, kako so vam te besede razjasnovali? Govorili so gosp. učitelj po nemško, da so se vsi potili, risali razne podobe na tablo in kazali z rokami, kako drevesa po redu stojijo, kako ribe švigajo, kako črevljari vrtajo in iz rokami potegujejo. Otrokom je bilo to smešno in kratkočasno, pa škoda je za dragi čas, za ves trud in za plačo. Ves nauk je v nekih urah pozabljen! Rad bi videl in poslušal, kako bode trd Nemec slovenskim otrokom razjasnoval te-le besede: die Bahre, die Barre, das bare Geld, — die Paare — die Waare, das Wahre.

Koliko potrebnega in koristnega bi mogel slovensk učitelj po slovensko naučiti slovenske otroke!

Iz Št. Ilja pri Dravi. (Korist slov. časnikov.) Prav veseli nas videti, da se časnik „Mir“ med nas Slovence tako hitro širi, nas dramati in spodbuja, se potegniti za svoje pravice; veliko listov zahaja v našo faro, vendar bi se dal še pomnožiti, ko bi ga Slovenci bolj cenili vedeli. Pri nas sicer ni liberalnih nemškutarjev, ali jih je vendar malo, da bi se za slovenščino potegovali, zato ker Slovenci tako rekoč večinoma duševno spijo; so Slovenci, pa jim ni mar, če gre s slovenščino naprej ali nazaj, so pametni ali ne vejo ceniti koristi „Mira.“

Če ktereга nagovarjaš, naj se na „Mir“ naroči, ti z glavo kimaje zavrne, da kmet nima časa, kakor gospodi, časnike čitati, da kmet mora skrbeti za delo, ne pa za prazne reči; po svojej pameti ima prav; — ali vendar ni res —! Časnik „Mir“ ki je posebno za kmeta osnovan, kmetu veliko koristi, namreč: 1. On izve vse cene, in lahko ve svoje pridelke prodati. 2. Velika korist je kmetu tudi, ko izve, kakošne letine so drugod. 3. Izve, kako se drugim ljudem godi, in kaj da nameravajo in 4. Izve tudi, kaj se v visokem državnem zboru dela, in če je kaka nova postava izdana. Zakaj tudi za kmeta postave vedeti je velika in dobra reč, on ve svoje pravice tirjati in se kazni ogibati, in če to vse skup ni dosti, da bi se vredno bilo na „Mir“ naročiti, hočem jes navesti še nektero besedo, ki jih je v pogovoru zmenoj zavolj Mira neki kmet v naši fari rekel: „Jes imam veliko korist od Mira, zakaj poprej sem šel v nedeljo v krčmo za kratek čas, sem zapravil denar, in če sem včasih predolgo v krčmi zavisel, še drugi dan za delo nisem bil; zdaj pa po božjej službi vzamem

„Mir“ v roke in ga prebiram, pridržim denar in se dobro počijem, tako na duhu in telesu dobro pokrepčan v pondeljek z veseljem primem za delo.“ Besede tega kmeta, naj si tisti za ogledalo vzamejo, ki pravijo, da kmet nima priložnosti za časnike čitati. Prej da jes moje verstice sklenem, opominjam Slovence, vzemite ta duševni meč prave pameti, ki ga Vam vaš zvesti prijatelj „Mir“ v roke daje, in prederite ž njim vaše prazne pred-sodke; povabite tega prijatelja, da Vas bo prišel obiskat, tolažit in podučit. Učite se enkrat ceniti tiste može, ki se za Vaše pravice potezajo in razveselite jih z obilnim naročilom. Zakaj pregovor pravi: Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomagal.

Iz Plibske okolice. (Slovenci posnemajte.) Velik sejm se obhaja v Plibsci v pondeljek po angeljskej nedelji. Ta sejm slovi daleč okoli in privabi kupcev od vseh vetrov sveta. Tudi letos jih je bilo veliko, živine posebno ovec pa le pičlo in še to bile so le bolj borne in so šle prav dober kup. Tako kmetje, ki živino redijo, nimajo dobička, temuč tuji prekupei. Ti obhodijo celo leto vse kote, pokupijo vse repiče in jih prodajo dobro črez mejo v tuje dežele. Nek posestnik v Lesnej dolini, po imeni Huber po domače Bierbaumer potuje sam v Pariz in prodaja tam za lep denar nakupljeno živino. Ali ni ga umnega Slovenca, ki bi hotel posnemati pametnega Nemca, posebno po Slovenskem nakupovati živino in jo po železnici sam odvažati v razne tuje kraje? Če bi previdno ravnal, gotovo bi barantovanje ne bilo brez dobička. — Gotovo je, da so vrli Slovenci Šmihelčani prošnjo odposlali na visoki c. k. deželni šolski svet v Celovec in prosili, naj se njih šola vsaj tako uravna, kakor Šent-Jakopška v Rožnej dolini.

Iz Ljutomera. (Miklošičeva slavnost.) Ljutomerčani se ponašajo, da se je v njihovi sredi rodil eden največjih slavjanskih učenjakov, Fr. Miklošič, profesor visokih šol na Dunaji. Tega moža in tudi sami sebe so častili Ljutomerci in sploh Slovenci, da so mu napravili dne 2. sept. veliko slavnost. Narod, ki take može rodi, ne sme biti dalje časa zaničevan. Žalostna doba, ko se je Slovenec sramoval svojega roda in jezika, ne sme se več povrniti, in se tudi ne bode, to nam priča tudi lepa slavnost, ki se je obhajala v Ljutomeru na čast Miklošiču. Zbralo se je do 5000 ljudi, med njimi mnogi odlični gospodje iz vseh krajev Slovenije in iz Hrvaškega, kakor: dr. Rački iz Zagreba, dr. Krek iz Gradca, dr. Sket iz Celovca, prof. Suklje iz Ljubljane, J. Miklošič, brat slavljence, iz Maribora, dr. Muršec iz Gradca, deputacija „sokola“ iz Ljubljane, mnogo pevcev in drugih, duhovnih in posvetnih rodoljubov. Došle goste je pozdravil g. dr. Krek, slavnostno besedo pa je govoril znani iskreni rodoljub, župnik Božidar Raič iz Haloz. Po svečanosti zbrali smo se k družbinski zabavi; pri sladki kapljici izbornega Ljutomerčana napivali smo na srečo naše domovine in na zdravje vsem domoljubom. Slovenski Podravci bodo še dolgo pomnili ta lepi dan; marsiktera domoljubna beseda jim je gotovo v srcu ostala in bo obilen sad obrodila.

Iz Brna na Moravskem. (Shod čeških učiteljev.) V Brnu se je zbralo 6. avgusta 1200 učiteljev čeških in moravskih. K shodu so bili povabljeni in so prišli škof Bauer, cesarski namestnik in drugi odlični gospodje. Ravnatelj učiteljskega,

č. g. Schulz pozdravil je zbor z „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ Tako se je zbor že lepo začel in tudi dobro dovršil. Kajti kar so učitelji slavni vladi priporočiti sklenili, je povsem pametno in dobro. Rekli so namreč: „Češka mladina naj se podučuje v maternem jeziku in takó, da bo ljubila Boga, domovino in svoj narod, ljubila resnico, svobodo, da bi postala modra in delavna, pošena, darežljiva, možka, hrabra in stanovitna. Deklice naj se tako podučujejo, da postanejo verne in narodne, in da bodo ljubile domačo hišo. — Nemški jezik naj se uči še le v srednjih (latinskih) šolah; v ljudskih šolah pa naj se nikar ne trati dragi čas s poučevanjem v nemškem jeziku.“

Poglejte, ljubi Slovenci: tukaj je bilo zbranih 1200 učiteljev, tedaj takih mož, ki vejo in znajo, kaj je treba v šoli učiti, — in vsi ti so rekli ravno to, kar vam „Mir“ že od nekdaj na uho trobi: Prosite za take šole, da se bodo otroci najprej slovensko in še le potem nemško učili!

Pa tudi slovenskim učiteljem postavim češke učitelje v izglede. Češki učitelji so dobri kristjani in trdno narodni korenjaki; pri Slovencih pa se ne manjka učiteljev liberalcev in nemčurjev, ki so menda lačni tistih grošev od nemškega schulvereina! Pač srečni so Čehi, da imajo učitelje, ki lepo in možato govorijo, kakor so govorili pri shodu v Brnu. Tak narod ne bo propadel, ampak prej bodo propadli tisti, ki mu jamo kopljejo!

Kaj dela politika.

Na Hrovaškem postaja, hvala Bogu, bolj mirno. Ljudstvo je sicer nezadovoljno zavoljo velikih neredov, ki so se godili, vendar se vojaški sili ne upa vstavljal. Upati je, da se bo mir povrnil; ali bodo pa hrvaški poslanci še zanaprej podpirali sedajno ogersko vladu, to je še vprašanje. Rezerviste od 97. polka pošiljajo že spet domu na dopust; upajmo, da pridejo kmalo tudi koroški in kranjski rezervisti na dom nazaj. — Za škofa v Budejovicah imenovali so svitli cesar č. g. grofa Schönborna. — Moravski deželni zbor, kjer imajo nemškoliberalci večino, noče spremeniti sedajnega volilnega reda, ker se liberalci bojijo za svoje sedeže. Žalostna taka večina, ki se ljudstva boji! Nemškutarjem bo menda tudi na Moravskem kmalo odklenalo. Odvisno je vse od grajščakov; pravijo, da se njih večina že nagiba na slovansko stran. V Gališkem deželnem zboru se pritožujejo Rusini, da jih Poljaki zatirajo. — Predarelski deželni zbor se je sprl z vladu zavoljo šole. — Kranjski deželni zbor hoče izvolitev Dežmana in Schreya ovreči.

Cesarji, kralji in njih ministri se shajajo in dogovarjajo. Srbski, rumunski in španski kralj so bili na Dunaji, in se misli, da bodo pristopili k zvezi, ki že obstoji med našo, nemško, in laško državo. Nasprotno pa biva v Kodanji, glavnem mestu danskega kraljestva, ruski cesar in prvi angleški minister Gladstone. Iz vsega tega se sklepa, da se kuha velika vojska. Dobro znamenje je pa to, ker je še le nedavno naš cesar pil na zdravje ruskega cesarja. Tudi pišejo ruski in nemški listi miroljubno ter pravijo, da ne vejo, zakaj bi se vojskovali Nemci z Rusi. Ven-

dar se od druge strani spet poroča, da se na nemškoruski meji zbira vedno več vojakov.

Prepir med Francozi in Kitajci še ni poravnal. Angleži si mnogo prizadevajo, da bi zabranili vojsko v Aziji, katera bi bila tudi njim v veliko škodo. Francozka vlada slabo gospodari. Dohodki se manjšajo, stroški pa vedno rastejo. Treba bo še letos 520 milijonov frankov vzeti na posodo.

Stranke na Srbskem se do smrti preganjajo in radikalna stranka žuga s puntom. S tem si bodo pač slabo postljali, če se jamejo med seboj klati. Sovražniki Slovanstva si bodo roke menceali.

Tudi v Bolgariji so večne zmešnjave. Zdaj bodo dobili tam spet novo ustavo, zadovoljni pa menda ne bodo nikoli. Govori se celo, da bo knez odstopil. Zdaj pa je odstopilo ministerstvo.

Gospodarske stvari.

V kakošne šole pošiljati sinove?

Mnogi starši si ne znajo pravih šol izbrati za svoje sinove. Eden hoče same gospode izrediti in pošlje vse sinove v latinske šole, tako da potem še svojega gospodarstva nema komu izročiti. Za takega, ki misli kedaj kmetijo prevzeti, latinske šole niso pripravne; tak ima potem vse više misli v glavi in ne misli dosti na žito ali živino; tudi se je pri dolgem šolanju dela čisto odvadil. Zopet drugi starši mislijo, da kmetu ni treba nobene šole. To je tudi kriva misel. Za kmeta je dobro, ako zna pisati in računati (rajtati), posebno pa, da zna dobre in koristne bukve in časnike prebirati, da se zmirom bolj izuči in izobražuje. Še bolje pa je za take fante, ki so namenjeni, da prevzamejo kedaj gospodarstvo, ako obiščejo kmetijske šole. V takih šolah se dečki učijo takih vednost, ki so kmetu potrebne: sadje cepiti, živino rediti, žito spoznavati, vinograde oskrbovati; pokažejo se jim kmetijski stroji (mašine), učijo se razločevati med dobro in slabo prstjo, spoznavajo koristne in škodljive živali itd. Pa ne da bi se samo po bukvah učili, oni morajo tudi sami delati. V takih šolah dobijo mladenči veselje do kmetovanja, se veliko koristnega naučijo in postanejo potem izgledni gospodarji. V Celovci imamo kmetijsko šolo, pa je le nemška. Ali ni škoda za Celovec, da s svojo nemškutarijo Slovence odganja? Prisiljeni bodo, v Ljubljano v šole hoditi. V kratkem pa se bo menda v Ljubljani naredila slovenska kmetijska šola. Tje naj potem slovenski gospodarji pošiljajo tiste sinove, katerim mislijo gospodarstvo izročiti. Slovensko vinorejsko šolo že imamo na Slapu pri Vipavi.

Če je kmet premožen in ima več sinov, potem naj jim po pameti izbere prave šole. Vse poslati v više šole, ni pametno; še bolj nespametno pa je, nobenemu ne privoščiti šole. Enega sina je dobro poslati v više šole, da se nam Slovincem ne zmanjka domačih duhovnikov, zdravnikov, advokatov, profesorjev, učiteljev in uradnikov. Tistega sina, ki kaže največ veselja za kmetijo, dajte pa na kmetijsko šolo. Če se za tretjega in četrtega sina ne more dobiti kmetija in oče ne bi rad videl, da bi morali za hlapce služiti, naj jih dá k rokodelstvu!

Taki pa morajo obiskati obrtniško šolo. Tam se učijo takih reči, ki so rokodelcem potrebne. Iz te šole pride fant k mojstru, se izuči za čevljarja, krojača, kovača, ključarja, mizarja, tesarja ali kar ga bolj veseli. Ko se je izučil, seže mu oče nekoliko pod rame, da postane mojster in na svojo roko začne. Če bo priden, zna se mu potem bolje goditi, ko tistemu bratu, ki je na domu za gospodarja, morda tudi bolje, ko bratu „gospodu“, ki je bil v viših šolah. Kajti študiranih ljudi je zdaj že preveč in nekterim se prav slaba godi.

Vsi ne morejo gospodi biti, pa tudi ni treba, da bi bili vsi hlapeci in dminarji. Sila tudi ni dobra. Za kar ima sin največ veselja in pripravnosti, v tem naj se izuči. Vsak je najbolj srečen na tistem mestu, za katerega ga je Bog vstvaril. „Mir.“

Za poduk in kratek čas.

Popis slovenske Koroške.

Od prijateljske strani na Kranjskem razodela se nam je želja, da bi v „Miru“ prinesli kratek popis slovenske Koroške, da bi tudi drugi Slovenci na Kranjskem, Štajerskem in Primorskem bolje spoznavali našo deželo in soznali se s krajevnimi. imeni. Tej želji hočemo vstreči. Najprej moramo pa v kratkih potezah pokazati bralcem podobo cele dežele.

Kako velika je dežela, ktere so njene gore, reke, doline, jezera.

Koroška obsega 188 $\frac{1}{2}$ kvadratnih milj, je tedaj za spoznanje večji od Kranjske.

Dežela je zelo gorata, zato se menda tudi Gorotan imenuje. Na severu od Drave razprostirajo se osrednje Alpe ali Turske planine. Najvišji vrh je „Veliki Zvon“ (Grossglockner). Na jugu od Drave pa štrlijo z golimi vrhovi v zrak južni apneniki (südlliche Kalkalpen), tako imenovani, ker so večinoma iz apnenega skalovja. Zopet drugi imenujejo to gorovje „karavanke“; najbolj primerno bilo bi pa ime „slovenske planine“, kajti ob severnem, kakor ob južnem znožji tega gorovja prebivajo Slovenci. Najbolj znani vrhovi „slovenskih planin“ so: Triglav, Višji Vrh, sv. Višarji, Hom, Jepa, Mangert, Golica, Kočna, Stol, Vrtača, Baba, Košta, Bahji Zob, Storžič, Macena, Grlovec, Obir, Jezerski Vrh, Grintovec, Olšova, Peca, Radoha, Travnik, Topica.

Poglavitna reka je Drava. V njo se izteka jo od severne strani Bela (Möll), Jezernica (Lieser), Krka (Gurk) z Glinjo (Glan) in Motnico (Metnitz) in Labudnica (Lavant); od južne strani pa Zila (Gail), Borovnica, Suhe, Bela (Vellach) in Mižica (Miess).

Največa ravnina je med Celovcem in Velikovcem, pa nima posebnega imena. Severno od Celovca ob Krki in Glini razprostira se Grobniško polje (Krapfeld, Grabfeld?). Dravska dolina se imenuje: od tirolske meje do Sachsenburga „zgornja dravska dolina“; od Sachsenburga do Beljaka „spodnja dravska dolina“; od Rožeka do sv. Marjete „rožna dolina“; od Kamna (Stein) do Švabeke „podjunska dolina“. Zilska dolina se deli na „zgornjo“ (nemško)

in „spodnjo“ (slovensko). Prav lepa in rodovitna je labudska dolina.

Jezera so: Vrbsko pri Celovcu, Osojno (na Osojah) pri Trgu, Millstattsko, Blaško pri Beljace in Klopinsko pri Doberli vesi.

Prebivalci po veri in narodnosti.

Pri zadnjem številjenji našli so na Koroškem 348.000 prebivalcev. Kakih 16.000 je luterancev, vsi drugi so katoliške vere. Po narodnosti našelo se je 246.000 Nemcev in le 101.000 Slovencev. Te številke pa niso zanesljive, ker so v Celovcu, v Beljaku in drugih mestih, pa tudi v celovski okolici in drugih krajih mnogo ljudi, ki znajo tudi nemško govoriti, zapisali v rubriko „umgangssprache deutsch“, akoravno občevalni jezik teh ljudi ni eden in isti z maternim jezikom. Tako so v Celovcu našli le 600 Slovencev, akoravno jih je najmanj desetkrat toliko, namreč 6000. Veliko bolj se bomo tedaj resnici približali, ako cenimo število koroških Slovencev na 120.000. Slovenci namreč prebivajo: v kanalski dolini, v spodnji zilski dolini, v rožni dolini, v podjunski dolini, na ravnini med Celovcem in Velikovcem, in po vsem gorovju in v dolinah karavank ali južnih apnenikov med Pontebo in Spodnjim Dravbregom.

Politična razdelitev.

Koroška je razdeljena na 7 okrajnih glavarstev. Iz teh so 3 večinoma nemška, namreč I. Spital s sodnijskimi okraji Spital, Millstatt, Greifenburg, Winklern (Kot), Obervellach (zgornja Bela) in Gmünd (Sovodenj); II. Št. Vid s sodnijskimi okraji Št. Veit (Št. Vid), Althofen (Staridvor), Eberstein (Svinec), Gurk (Krka) in Friesach (Breže); III. Wolfsberg s sodnijskimi okraji Wolfsberg, St. Leonhard (Št. Lenart) in St. Paul. V sodnijskih okrajih Eberstein (Svinec) in Št. Pavel prebiva poleg Nemcev precejšnje število Slovencev. Potem je troje glavarstev z namešanim prebivalstvom. IV. Šmohorsko okrajno glavarstvo obsega sodnijske okraje Koče (Kötschach) in Šmohor (Hermagor); okraj Koče je ves nemšk, okraj Šmohor je na pol slovensk. V. Okrajno glavarstvo v Beljaku obsega sodnijske okraje: Paternijon, Trbiž (Tarvis), Beljak (Villach), Podkloster (Arnoldstein) in Rožak (Rosegg). Okraj Paternijon je nemšk; okraj Trbiž je namešan; ravno tako Beljaški okraj; okraje Podkloster in Rožak sta pa slovenska. VI. Celovško okrajno glavarstvo obsega sodnijske okraje Feldkirchen (Trg), mesto Celovec, Celovško okolico in Borovlje (Ferlach). Okraj Trg (Feldkirchen) je nemšk; mesto Celovec je po večini nemško; Celovška okolica je še večinoma slovenska; okraj Borovlje pa je ves slovensk. Vse slovensko je VII. Velikovško okrajno glavarstvo s sodnijskimi okraji Velikovec (Völkermart), Doberlaves (Eberndorf), Kapla (Eisenkappel) in Pliberk (Bleiburg). Nemška je le na severu Velikovškega okraja občina Pustriča in nekaj prebivalcev v mestih Velikovec in Pliberk ter v trgih Kapli, Guštanji in Grebinji.

Smešničar.

Neka gospa, ki se je zmirom mlado delala, rekla je v družbi, da je še le 25 let stara. Druga

gospa reče na to: „Tedad niste bili še rojeni, ko sve skupaj v šolo hodili?”

Kaj je novega križem sveta?

Gosp. deželni predsednik razglša:

Naznanilo.

Njegovo c. in k. apostolsko Veličanstvo, naš svitli cesar, so blagovolili gospodu ministerskemu predsedniku pisati to-le Najviše ročno pismo.

Ljubi grof Taaffe!

Kakor vsi Mojo hišo zadevajoči veseli dogodki, je tudi to, da je Bog cesarjeviču, Mojemu ljubljenu sinu podaril hčerko, navdalo Moje zveste narode z veseljem in srčnim sočutjem.

Mnogoštevilne domoljubne in lojalne izjave deželnih zastopov, občin in društev, posebno pa obilne ustanove in usmiljena dela, ki so se storile v spomin omenjenega dogodka, pričajo Mi v Mojo največjo zadovoljnost, da se ljubezen in zvesta udanost, ki se pri vsakej priložnosti tako lepo skazuje Meni in cesarici, prenaša tudi na Moje otroke, cesarjeviča in njegovo ženo.

Ginjenega serca se zato srčno zahvaljujem v Svojem, kakor tudi v imenu cesarice, cesarjeviča in cesarjevičevne, in Vam naročam, da to precej povsodi razglasite.

Na Dunaji dne 9. septembra 1883.

Franz Jožef I. r.

To milostljivo Najviše pisanje razglšam toraj, kakor mi je naročil Nj. ekselencija gospod ministerski predsednik.

V Celovcu dne 11. sept. 1883.

c. k. deželni predsednik:

Baron Schmidt-Zabierow I. r.

Takih oznanil je bilo tiskanih 500 in se bodo razposlala slovenskim občinam Koroškim. Upamo tedaj, da bodo župani to cesarsko pismo na dostojnem mestu poleg nemškega prilopili. Drugače raynati, bi bilo žaliti cesarja.

* Železnico mislijo zidati in Sinče vesi preko Klopinskega jezera v Železno Kaplo. Zdaj pa se čuje da je to le debela raca. — V zgornji Beli pri Beljace je kolo v neki tovarni zgrabilo delavca in ga raztrgalo na več kosov. Zapustil je vdovo s 7 otroci. — V četrtek so pokopali v Celovci šestosolca, ki se je po nesreči ustrelil na lovu. Pazite na puške! — V Žrelec je v sredo pogorel skedenj g. Kubika. — V Blatogradu še zmirom vse noči stražijo, ker se bojé požigalcev. — Meščanska straža v Trbižu imenovala je g. dež. predsednika svojim častnim članom. — Umerl je v Celovcu zobni zdravnik Oto Hoek, velik dobronik revnih ljudi. Pogreb je bil velikansk. — V lepi hiši katoliških pomočnikov napravili so v dneh 16. 17. in 23. t. m. gledališke predstave. Pomočniki so svojo reč prav dobro naredili.

* Družba sv. Mohora je letos tiskala svoje knjige v 28.390 iztisih. Število udov se je pomnožilo v Krški škofiji za 219, v Goriški za 1070, v Labudski za 1139, v Ljubljanski za 1135 in v Tržaški za 160 udov.

* Na Kranjskem je bilo 62 zaslužnih mož od svitlega cesarja odlikovanih. Č. g. knezoškof Pogacar so dobili veliki križ Franc-Jozefovega reda;

gospod deželni glavar grof Thurn pa red železne krone druge vrste. Red železne krone tretje vrste so dobili: župan Grasselli, dr. J. Gogola, dr. Jož. Poklukar, J. vit. Savinšek, A. Dreo, A. Laschan; naslov cesarskega svetovalca sta dobila gg. Murnik in F. Mahr. Viteški križ Franc-Jozefovega reda so dobili gg. O. Detelja, O. Hofsteter, S. Keše, J. Kovačič, J. Kušar, grof K. Lanthieri, L. Perona, V. Pfeifer, K. Rudež, M. Samec, K. Šavnik, M. Šlibar, L. Bürger, J. Habit, R. Janeschitz, dr. F. Keesbacher, dr. J. Kosler, K. Luckmann. Zlati križ za zasluge skrono: A. Klein, M. Milavec, A. Mulej, A. Praprotnik, A. Vertačič, J. Braune, F. Doberlet, A. Görke, G. Tönnies. Zlati križ za zasluge: K. Dolenc, št. Habe, F. Hudovernik, M. Jeriha, A. Pavlin, J. Tomšič, A. Vavken in Celestina Schiffrer. Srebrni križ s krono: J. Borštnik, J. Cunder, M. Janežič, J. Kozina, J. Levičnik, A. Ličan, J. Peternel, J. Potepan, L. Strah, J. Žumer in F. Schulz. Srebrni križ: J. Badjura, J. Dobnikar, J. Lindtner, J. Šelko, M. Šober, J. Zobec. — Čebelni sejm v Ljubljani bil je dobro obiskan. Ceno medu (strdi) so postavili na 17 do 19 gold. cent. — Za napravo zvonov v Špitalu so svitli cesar darovali 200 gold. — V Višnjigori se je po nesreči ustrelil nek lovski tihotapec. — Pred ljubljanskimi porotniki bil je obsojen Franc Dolen zavolj uboja na 5 let, Andrej Babnik pa zavolj krive prisega na eno leto težke ječe. — Slovenski župani na Kranjskem odpravljajo nemške table in narejajo slovenske. — Ljubljana ustanovi v kratkem svojo mestno hranilnico; pravila so že izdelana. — „Slov. čebelar in sadjerejec“ imenoval se bo nov list, ki jame ta mesec v Ljubljani izhajati. — Na Igu je strela dva vola ubila. — V Mateni pri Igu pogorelo je šest poslopij. — Na Malega Šmarna dan je bilo na Bledu veliko romarjev. — V Ljubljani je bil na 6 mesecev obsojen kmetski fant Janez Brenčič, ker je sreberne goldinarje in šestice ponarejal. Delal je pa tako slabe, da jih je vsak poznal. Zato je samo 6 mesecev dobil. — Gospa plemenita Födransperg bila je obsojena zavolj goljufije. — Deželni zbor kranjski se je pričel. — Narodni trgovec g. F. Fortuna je kupil grof Lichtenbergovo grajščino.

* (Banka „Slavija“) sklenila je v drugem letošnjem četrtletju t. l. od 1. aprila do 30. junija t. l. 21079 novih zavarovanj za kapital 18,662.078 gold. 73 kr., za kar se jej je plačalo zavarovalnine in pristojbin 516.036 gld. 66 kr. Za škode se je izplačalo v tem časi 154.596 gld. 51 kr. Denarni promet glavne blagajnice znašal je 2,319.567 gld. 26 kr. in od bančnih kapitalij bilo je v tem časi vloženih 212.395 gld. 50 kr. v češko-moravskih in galizijskih založnicah in 1,175.550 gld. 34 kr. izposojenih na hipoteke. Gasilne brizgalnice je oddala banka 5 občinam. Od 1. januarja do 30. junija t. l. bilo je na novo sklenenih 30851 zavarovalnih pogodb za kapital 29,973.750 gld. 90 kr. proti zavarovalnim in postranskim plačilom 863.098 gold. 42 kr. Za škode se je izplačalo v prvem pololetju 243.022 gld. 99 kr. Samoupravna društva za zavarovanje užitka in pokojnim postajajo čez dalje bolj priljubljena. Pristopilo jim je namreč do konca junija t. l. 702 členov, ki so zavarovali užitkov in

pokojnin za 130.743 gold. 50 kr. in vpisali ulog 526.661 gld. 14 kr. Zastopniška pokojninska zaloga imela je do konca junija 4452 deležnikov, a njeno premoženje narastlo je na 34.647 gld. 93 kr.

* Izmed slovenskih Štajercev bili so po svitlem cesarji odlikovani: mil. g. knezoškof Stepišnek s častnim naslovom skrivnega svetovaleca cesarjevega; z redom železne krone tretje vrste č. g. M. Modrinjak, prošt v Ptujem; z vitežkim križem Franc Jožefovega reda g. dr. Dominkuš v Mariboru; z zlatim križem s krono č. g. A. Centrih; dekan v Rogatcu, g. dr. J. Ipavice v St. Jurji, g. F. Janežič v Mariboru; g. J. Kukovec v Ljutomeru, č. g. Tom. Rožanec, dekan pri sv. Magdaleni; z zlatim križem g. A. Rožič v Ljutomeru; s srebrnim križem s krono: g. F. Dovnik, župan v Karčevini, J. Ogrizek v Slatini, G. Šorn v Grajskej vasi, J. Tribnik v Slivnici. — Železniško postajo bodo dobili v Hočah pri Mariboru. — Gosp. baron Gödel nastani se stalno v Mariboru. — V Vržeji in Halozah godili so se izgredi proti židom. — V Pletrovčah so umrli č. g. St. Vodusek. — Pravosodni minister je ukazal, da se morajo na spodnjem Štajerskem zatožbe proti Slovincem pisati v slovenskem jeziku. Neki kmet je rekel, da take zatožbe ni prav zastopil. Uradnik v Šmarji je to brž porabil in je na Dunaj pisal, da kmetje ne zastopijo slovensko. Dokler so jim pa po nemško pisali, kar so kmetje še menj zastopili, pa ni nobeden uradnik pisal na Dunaj, da ljudje nemščine ne zastopijo! Kdo ve, če ni ta kmet zastopljen z nemškutarji? — V Celji je umrl general baron de Tró, žlahtnik barona Cojza.

* (J. Lapajne), šolski ravnatelj v Krškem na Kranjskem, namerava v bodočem letu izdati „zgodovino štajerskih Slovencev“, knjigo, ki bo 1 gld. stala. Nabira pa prej naročnikov in prosi zlasti štajerske domoljube, da bi ga v tem domoljubnem podjetju podpirati izvolili, da spravi knjigo na dan, katero si štajerski Slovenci že davno želé.

* Goriški deželni zbor je sprejel postavbo o pogozdovanju Krasa. Postavljena bo nalašč komisija za pogozdovanje, ki ima svoj sedež v Gorici. — Narodne veselice bile so v Rojanu in v Bazovici. V poslednjem kraju sodelovali so pevci in sokolci. — Železnica iz Trsta v Hrpelje se bo kmalo zidati začela. — Zlato mešo so peli č. gg. kanonik Mercina, vikar Lapanja v Kredu in vikar Ukmar pri Marijaceh. Na mnogaja leta!

V Hercegovini se je prikazala roparska četa, ki šteje 50 mož. Nekteri pa mislijo, da niso roparji, ampak ustaši. — V Brnu se je vnela velika tovarna za sukno. Čeravno so ognjegasci zadušili ogenj, je vendar za 30.000 gld. škode. — V loteriji Palfyevih srečk je nekdo zadel 40.000 gld., pa ga ni od nikoder, da bi denar vzdignil, čeravno ga že več mesecev čakajo. — V Kolinu na Češkem je strela šest delavk ubila, ko so krompir kopale. — V jetnišnici v Kamnu (Stein) si je nek hudodelnik sam tri prste na levi roki odsekal. Ko so ga prašali, zakaj je to storil, je rekel: „Zato, da bom potem povsodi beračiti smel, ko iz ječe pridem.“ — Zavolj srečnega rojstva princezinje Elizabete so svitli cesar mnogim kaznjencem kazni odpustili ali pomanjšali. Revezem v Laksenburgu podarili so

2000 gld. Svoj grad Weinzierl pa so darovali tistemu društvu, ki skrbi za zapuščene otroke. Razun tega so napravili dve ustanovi za študente, vsako po 300 gold. na leto. — Dunajski mestni zbor je o porodu princezinje volil 50.000 gld. za revne otroke. Princezinji Štefaniji pa so Dunajčani dali zlato z demanti zarobljeno zapestnico velike vrednosti.

Hiša na prodaj

za 12 mernikov posetve njiv, v velikej vasi, pripravno za vsacega obrtnika, posebno za kovača.

Več pové J. Kordež v St. Jurji pri Kranji.

Kovačnico v najem

in tudi stanovanje ž njo vred dá

Pavlin

v Svetnej vasi, pošta Unterbergen, Koroško.

Loterijske srečke

Gradec 53 82 21 15 81

Trst 20 32 49 23 15

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec	Št. Vid.	Velikovec	Žel. Kaplja	Wolfsberg	Trg	Belak	Pliberk
	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.	gl. kr.
Pšenica . . .	3 79	4 —	3 65	3 84	3 86	3 95	3 70	3 66
Rž	2 92	2 85	2 60	2 74	2 72	2 85	2 90	2 81
Ječmen . . .	2 63	2 70	2 55	—	—	2 65	2 50	2 28
Ajda	2 79	2 65	—	2 68	—	—	2 80	2 69
Oves	1 52	1 30	1 45	1 46	1 45	1 50	1 70	1 38
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—
Kaša	5 18	—	—	4 88	5 50	—	5 50	4 78
Turšica . . .	2 61	3 15	2 55	2 74	—	2 65	2 90	2 59
Grah	—	—	4 70	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	—	—	—	—	4 6
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—
Fizol bel . .	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rudeč . . .	4 88	—	—	—	—	—	—	—

Na mernike se plača v Celoveci: pšenica po 6 gold. 26 kr., rež 4 gold. 90 kr., oves 2 gold. 55 kr., ječmen 4 gld. 28 kr., turšica 4 gld. 30 kr. fizol 6 gold. 36 kr., ajda 4 gold. 36 kr., krompir 1 gld. 28 kr. Pšenica in rež lezeta toraj v ceni navkviško; pada pa cena turšice in krompirja, ker sta dobro obrodila; tudi ajda je v ceni odjenjala, pa ne zdatno, ker letina ni bila posebno ugodna. Goveje meso je v Celoveci po 54 do 60 kr., kilo, telečje po 80 kr. špeh 82, mast 88, maslo 1 gold. 12 kr., puter 95 kr., Seno je od 2 gold. 40 kr. do 2 gold. 70 kr., 100 kil slama od 1 gold. 80 kr. do 2 gl. Drva od 80 kr. do 1 gl. 20 kr. kvadr. meter.

Današnji številki priložen je računski izkaz za varovalne banke „Slavijske“ v Pragi.